

Asia: VN/23782/2023

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi alkoholilain 17 ja 26 §:n muutoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kehitysvammaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua ja esittää näkemyksensä hallituksen esitykseen laiksi alkoholilain 17 ja 26 §:n muuttamisesta (VN/23782/2023). Kehitysvammaliiton kohderyhmänä ovat kehitysvammaiset ihmiset ja muut oppimisessa, ymmärtämisessä ja kommunikoinnissa tukea tarvitsevat ihmiset.

Kehitysvammaliitto ei kannata hallituksen esityksen mukaista alkoholilain muuttamista ja keskittyy lausunnossaan tuomaan esille alkoholinkäytön haittoja raskauden aikana. Kehitysvammaliiton mukaan alkoholin saatavuuden helpottaminen lisäisi sikiöaikaisia alkoholivaurioita. Raskaudenaikainen alkoholinkäyttö on merkittävin kehitysvammaisuuden aiheuttaja länsimaissa ja ainoa, joka olisi täysin estettävissä. Raskaudenaikaisen alkoholi-altistuksen aiheuttamien sikiövaurioiden laajasta kirjosta käytetään kattotermiä FASD.

Raskaudenaikainen alkoholinkäyttö altistaa sikiön pysyville keskushermoston ja muiden elinten vaurioille. Alkoholin aiheuttamat vauriot voivat näkyä monenlaisina vaikeuksina oppimisessa, sosiaalisessa vuorovaikutuksessa ja oman käyttäytymisen tai toiminnan säätelyssä. Sikiöaikaisen alkoholi-altistuksen aiheuttamat vauriot ovat elinikäisiä.

Alkoholinkäyttö voi aiheuttaa sikiövaurioita koko raskausajan. Vaurioita saattaa syntyä jo siinä vaiheessa, kun odottava äiti ei vielä tiedä olevansa raskaana. Toisin kuin monet luulevat turvarajaa alkoholinkäytölle raskausaikana ei ole, vaan vaurioita voi syntyä jo pienistä alkoholimääristä. Turvallisinta on lopettaa alkoholinkäyttö jo raskautta suunniteltaessa. Suomalaisten naisten juominen on lähes kuusinkertaistunut viimeisten 40 vuoden aikana. WHO:n tilastojen mukaan suomalaisten naisten juominen on eurooppalaisittain runsasta. Suomessa syntyy vuosittain 600–3000 alkoholin sikiöaikana vaurioittamaa lasta.

Alkoholin kokonaiskulutukseen vaikuttavat eniten saatavuus ja hinta. Tästä syystä Kehitysvammaliitto vastustaa suunniteltuja alkoholijuomien vähittäismyyntiä koskevien säännösten muuttamista. Tehokkaimmat keinot vähentää raskaudenaikaisen alkoholinkäytön vaurioittamien lasten syntymistä ovat alkoholin saatavuuden rajoittaminen ja hinnan pitäminen tasolla, joka rajoittaa kulutusta. Lisäksi tarvitaan valistusta sekä alkoholipolitiikan kokonaisarviointi alkoholin käytön aiheuttamien haittojen ennaltaehkäisemiseksi.

Espoossa 23.11.2023

Kehitysvammaliitto ry

Susanna Hintsala

toiminnanjohtaja

Susanna Rieppo

asiantuntija

Rieppo Susanna
Kehitysvammaliitto